

Finansdepartementet
Skattelovavdelingen
Postboks 8008 Dep.
0030 Oslo

Dato: 12.06.2025
Deres ref.: 25/2162

Høring – Begrensning av fradrag for gjeld og gjeldsrenter for finansforetak med virksomhet i utlandet

Finans Norge viser til Finansdepartementets brev av 10.04.2025, hvor det var vedlagt et høringsnotat med forslag om endringer i skattelovens bestemmelser om begrensning av fradrag for gjeld og gjeldsrenter i Norge når virksomheten i utlandet er unntatt fra skattlegging i Norge etter skatteavtale (unntaksmetode).

1. Innledning og bakgrunn

Reglene om begrensning av fradrag for gjeld og gjeldsrenter i skatteloven §§ 4-31 og 6-91 er nødvendige for å beskytte det norske skattegrunnlaget i tilfeller hvor skattyter har formue eller inntekt i utlandet som, i henhold til skatteavtale, ikke kan skattlegges her (unntaksmetode). Uten slike begrensningsregler vil skattyter kunne få fradrag for gjeld og gjeldsrenter som ikke er knyttet til skattepliktig inntekt eller formue i Norge.

Reglene gir anvisning på en forenklet metode for fordeling av fradrag for gjeld og gjeldsrenter mellom et foretaks virksomhet i utlandet og i Norge. Metoden baserer seg på forholdet mellom eiendeler tilordnet virksomhet i utlandet og skattyters samlede eiendeler. Denne bruttoformuesmetoden ble opprinnelig begrunnet med praktiske hensyn. Departementet bemerker at regelen særlig for finansforetak har vist seg å ha klare svakheter som kan få betydelige økonomiske virkninger. Dette ble blant annet belyst i en avgjørelse fra Høyesterett av 12.11.2024, hvor et norsk selskap ble innrømmet store rentefradrag i Norge, selv om kostnadene ikke hadde tilknytning til skattepliktig inntekt her.

I høringsnotatet foreslår departementet å innføre en særskilt fradragsregel for finansforetak, hvor begrensningen baseres på et prinsipp om direkte tilordning. Med denne metoden vil fradraget for gjeld og gjeldsrenter fordeles etter hvor gjelden er pådratt, i stedet for, som i dag, etter hvordan bruttoformuen fordeles seg. Dette vil medføre at skattyter ikke får fradrag i Norge for gjeldsrenter som knytter seg til virksomhet i utlandet, når skatteavtalen benytter unntaksmetoden for å unngå dobbeltbeskatning.

2. Kommentarer til departementets vurderinger og forslag

2.1 Direkte tilordning

Ved direkte tilordning skal hver enkelt inntekts- og utgiftspost vurderes separat for å avgjøre om de er knyttet til aktivitet i utlandet eller i Norge. Som nevnt vil gjeld og gjeldsrenter som er knyttet til aktivitet i utlandet, ikke komme til fradrag i Norge.

I høringsnotatet viser departementet til at for skattytere med filial i utlandet skal både inntekter og kostnader tilordnes hovedkontor og fast driftssted i henhold til bestemmelsen om forretningsfortjeneste (artikkel 7) i den aktuelle skatteavtalen. Tilordning av inntekter og kostnader i skatteavtalene gjøres allerede ved bruk av en direkte tilordningsmetode. Begrensning av fradrag for gjeldsrenter etter samme metode vil i praksis bety at fradraget i Norge begrenses i samme utstrekning som gjeldsrentene allerede er tilordnet virksomheten i utlandet etter skatteavtalens regler. Departementet mener derfor at begrensning av gjeldsrentefradrag etter en direkte tilordningsmetode ikke vil medføre merarbeid av betydning for finansforetakene.

Vi er enige med departementet i at den foreslåtte fradragsregelen sannsynligvis ikke vil medføre merarbeid av betydning for finansforetakene. Videre vil endringen kunne gi et mer korrekt resultat skattemessig enn gjeldende regler. Vi har derfor ingen innvendinger mot at det innføres en slik særskilt fradragsregel for finansforetak når skatteavtalen bruker unntaksmetoden.

Vi vil imidlertid påpeke at høringsnotatet ikke adresserer at det i noen tilfeller kan være manglende harmonisering mellom skatteavtalens regler og internretten. Forslaget innebærer at det settes likhetstegn mellom de gjeldsrentene som er tilordnet virksomheten i utlandet etter skatteavtalens regler og de gjeldsrentene som det ikke vil gis fradrag for i Norge, jf. forslag til § 6-91 annet ledd nytt tredje punktum. Dersom gjeldsrentene som er tilordnet virksomheten i utlandet etter skatteavtalens regler ikke er fradragsberettiget i filialstaten, vil det oppstå dobbeltbeskatning.

I punkt 2.2 har vi gitt noen eksempler på situasjoner med manglende harmonisering mellom skatteavtalens regler og internretten. Etter vår oppfatning bør departementet gjennomgå denne problemstillingen og komme tilbake med en vurdering. Et alternativ kan være å gjøre unntak fra den direkte metoden for enkelte (inntekts- og) kostnadsposter.

Problemstillingen med manglende harmonisering mellom skatteavtalens regler og internretten gjelder ikke bare gjeldsrenter og fradragsposter i skatteavtaler som benytter unntaksmetoden, men kan også være aktuell i skatteavtaler som bruker kreditmetoden. Se nærmere om dette i punkt 2.3.

2.2 Unntaksmetoden i skatteavtaler

I de tilfellene hvor Norge benytter unntaksmetoden i skatteavtaler, skal inntekt og formue som tilordnes utlandet ikke skattlegges i Norge. Dette gjelder uavhengig av om inntekten faktisk skattlegges i det andre landet. Det kan derfor forekomme at inntekten ikke blir skattlagt i noen av landene, og at det dermed oppstår dobbel ikke-beskatning.

Når en bruttoinntektspost med kilde i en annen stat skal holdes utenfor skattleggingen i hjemstaten, er utgangspunktet at kostnader knyttet til denne bruttoinntektsposten også unntas. For gjeldsrenter er imidlertid gjeldende rett etter skatteloven § 6-91 basert på et prinsipp om forholdsmessig fordeling etter hvor eiendelene er lokalisert. Med foreslått endring vil gjeldsrenter knyttet til den enkelte bruttoinntektspost alltid nektes fradratt i sin helhet når den tilhørende inntektsposten unntas.

Dersom filialstaten ikke gir fradrag for alle gjeldsrenter (eller for andre kostnadsposter), åpner dette for at det ikke vil gis fradrag i noen av statene, det vi si at det oppstår dobbeltbeskatning.

Det kan altså forekomme at inntekter og kostnader som etter skatteavtalens regler blir allokert til utlandet, ikke er henholdsvis skattepliktige eller fradragsberettigede etter internretten. Denne problemstillingen kan oppstå som følge av ulik skattemessig klassifisering i forskjellige jurisdiksjoner. Et eksempel på dette er ansvarlige lån, som kan klassifiseres som gjeld i noen jurisdiksjoner og som egenkapital i andre.

Vi viser her til OECD-rapporten fra 2008 «Attribution of profits to Permanent Establishments» hvor følgende fremkommer:

“...136. For example, in the financial sector, certain types of subordinated debt may be treated as debt for accounting purposes, equity for regulatory purposes, and either debt or equity for tax purposes, and the tax classification may vary with jurisdiction. Accordingly, within this Report the term “free” capital is defined as an investment which does not give rise to an investment return in the nature of interest that is deductible for tax purposes under the rules of the host country of the PE.”

241. As indicated in Part II (Section D-1(iii)(b)), banks are likely, for commercial or tax reasons, to include in their regulatory capital not just “free” capital but also other types of semi-permanent interest-bearing capital such as subordinated debt. Investors require a significantly higher return on such debt to reflect the restrictions on such debt as compared to conventional debt. Under the arm’s length principle, it will be necessary to take such capital into account in order that the PE can deduct the right amount of interest expense. For example, if Tier 2 subordinated debt is raised by one part of the enterprise, it would not be correct for this part of the enterprise to bear all the interest expense in respect of debt that was raised for the benefit of the bank as a whole. The approach here is again to follow the conclusion for banks and to apply the valid approaches described in Part I and Part II for all global trading enterprises even if they are not banks.”

Banker må følge “Authorised OECD Approach (AOA)”. I henhold til skatteavtalens regler skal derfor en andel av rentekostnadene for et ansvarlig lån tilordnes filialen. I jurisdiksjoner som skattemessig klassifiserer det ansvarlige lånet som egenkapital, vil det imidlertid ikke gis fradrag i filialstaten for de tilordnede gjeldsrentene.

Med foreslått endring av skatteloven § 6-91 kan dette føre til at skattyter ikke får fradrag for gjeldsrenter i Norge som etter den direkte metoden er tilordnet filialstaten, samtidig som disse gjeldsrentene heller ikke er fradragsberettiget etter internretten i utlandet. Dette leder til dobbeltbeskatning.

Et annet eksempel på at ulik klassifisering kan lede til dobbeltbeskatning er rentebegrensningsregler. Dersom en del av gjeldsrentene ikke er fradragsberettiget i filialstaten som følge av rentebegrensningsregler etter internretten, og samtidig ikke kommer til fradrag i Norge som følge av den foreslåtte endringen i skatteloven § 6-91, vil det oppstå dobbeltbeskatning.

Et tredje eksempel er skatteregler som gir sjablongmessig fradrag for rentekostnader. Disse reglene ligner på rentebegrensningsregler, da rentefradraget begrenses til en bestemt størrelse.

2.3 Kreditmetoden i skatteavtale

Som nevnt ovenfor kan problemstillingen med at internretten ikke alltid er harmonisert med skatteavtalens regler også være relevant der skatteavtalen mellom Norge og det andre landet er basert på kreditmetoden.

Kreditmetoden innebærer at selskaper som er hjemmehørende i Norge, kan kreve fradrag (kredit) i norsk skatt for skatt som er ilagt i utlandet av inntekt eller formue som har kilde i utlandet.

Retten til kredit er begrenset til den delen av norsk skatt på samlet skattepliktig inntekt som (forholdsmessig) faller på utenlandsinntekt.

Ved beregning av maksimal kredit må følgelig utenlandsinntekten fastsettes. Begrepet utenlandsinntekt er definert i skatteloven § 16-21 tredje ledd som lyder slik:

«Med utenlandsinntekt og utenlandsformue menes inntekt med kilde i utlandet og formue i utlandet, som skattlegges i utlandet og som inngår i skattyterens samlede inntekt eller formue som er skattepliktig i Norge.»

Utgangspunktet for fastsetting av utenlandsinntekten er direkte tilordning basert på hvor inntekten rettmessig er opptjent, eller kostnaden rettmessig er pådratt. I noen tilfeller, særlig for enkelte fradragsposter, kan en mer skjematisk fordeling brukes dersom direkte tilordning ikke er praktisk mulig.

Ved beregning av utenlandsinntekten skal det tas utgangspunkt i skatteavtalens regler. Utenlandsinntekten må imidlertid justeres, siden et av vilkårene er at inntekten skattlegges i utlandet. Videre er det norske skatteregler som skal anvendes (ved definisjon av renter, tidfesting mv.).

Når departementet foreslår en direkte tilordningsmetode for begrensnings av fradrag for gjeld og gjeldsrenter i tilfeller hvor skatteavtalen bruker unntaksmetoden, bør det vurderes om skatteavtalens allokeringsregel også bør anvendes ved beregning av utenlandsinntekten. Vi ber derfor om at departementet gjennomfører og presenterer en slik vurdering.

Med vennlig hilsen
Finans Norge

Stefi Kierulf Prytz
direktør

Herborg Horvei
fagsjef

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og inneholder derfor ingen signatur(er)